

Goed basisonderwijs voorwaarde voor duurzame vrede.

Onderwijs speelt een sleutelrol bij vredesopbouw in landen die zijn getroffen door gewapend conflict. Scholen zijn meer dan een plek om te leren lezen en schrijven: op school verwerken kinderen hun ervaringen en wordt de basis voor vrede gelegd. In landen als Afghanistan en Soedan zijn generaties opgegroeid in een omgeving van oorlog en geweld. Voor hen is het moeilijk om bij te dragen aan het opbouwen van een vreedzame samenleving, want ook vrede moet je leren.

Op 12 maart bracht Save the Children het rapport 'Where peace begins' uit dat laat zien hoe onderwijs bijdraagt aan conflictpreventie en vredesopbouw. Om de toegang tot en de kwaliteit van het basisonderwijs voor kinderen in conflictgebieden te verbeteren voert onze organisatie sinds 2006 campagne onder het motto "Rewrite the Future". 37 Miljoen kinderen in door conflict getroffen staten gaan niet naar school. Dit is de helft van het totaal aantal kinderen dat wereldwijd niet naar school gaat, hoewel de bevolking in deze landen slechts 13 % van de totale wereldbevolking uitmaakt.

In conflictgebieden loopt het onderwijs grote schade op: leerlingen en docenten worden geïntimideerd, geïndoctrineerd en gerekruteerd voor de gewapende strijd of zelfs vermoord; schoolgebouwen worden vernietigd of bezet door strijders; docenten en curricula worden gemanipuleerd en ingezet om gewelddadige regimes te legitimeren.

Om in deze landen duurzame vrede en verzoening tot stand te brengen is aandacht nodig voor de manier waarop onderwijs ingezet kan worden voor vrede. Daarom dient bij vredesprocessen de verbetering van het onderwijssysteem betrokken te worden, maar dit gebeurt veel te weinig. Zo werd in de 37 vredesovereenkomsten die tussen 1989 en 2005 zijn gesloten, slechts in elf gevallen aandacht besteed aan onderwijs. En dat terwijl onderzoek heeft uitgewezen dat met elk jaar dat onderwijs gevolgd is, het risico dat jongens zich aansluiten bij gewapende groeperingen met 20 % afneemt en dat het loon van mannen en vrouwen met 10 % toeneemt.

Investeren in onderwijs loont dus. In de woorden van een Liberiaanse moeder: "Mijn opleiding is mijn rijkdom. Ik draag het altijd met me mee, het komt altijd van pas en het kan niet gestolen worden."

Voorwaarde is wel dat het onderwijs van goede kwaliteit is en dat het niemand uitsluit. Basisscholen moeten veilige plekken zijn, dichtbij huis en alle kinderen in een gemeenschap toelaten. Scholen horen vrij te zijn van gewapende aanvallen en kinderen te beschermen tegen uitbuiting en geweld. Onderwijs moet de vrede bevorderen en handhaven; in scholen mogen groeperingen niet tegen elkaar opgezet worden.

Dit is gemakkelijk gezegd, maar er is nog een lange weg te gaan om dit te verwezenlijken. Save the Children zet zich er voor in om in toekomstige vredesonderhandelingen aandacht te krijgen voor onderwijs dat kinderen helpt om over etnische en sociale barrières heen te stappen. Het is nodig dat de partijen die in een conflict onderhandelen over duurzame vrede, oog hebben voor het belang van goed onderwijs en er voor zorgen dat dit integraal onderdeel van hun vredesakkoord wordt. De steun van landen als Nederland is hierbij van groot belang.